

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे/ योग
परीक्षा : एप्रिल / मे – २०२४
प्रथम वर्ष
सत्र – २

विषय:- महिला आणि कायदा (BAS23-203/BAYH23-204)

दिनांक: ०३/०५/२०२४

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

- प्रश्न १. दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) (४०)
- विशेषतः महिलांशी संबंधित असलेल्या भारतीय राज्यघटनेतील अधिकारांचे विशदीकरण करा.
  - भारतीय दंडसंहिते अंतर्गत महिलांशी संबंधित गुन्ह्यांचे तपशीलवार वर्णन करा.
  - महिलांवरील अत्याचाराचा एक प्रकार म्हणून ॲसिड हल्ल्याच्या तीव्रतेची आणि त्यावरील प्रतिबंध आणि निवारण यांची चर्चा करा.
  - घरगुती हिंसाचाराची मूळ कारणे आणि कारणीभूत घटकांवर सविस्तर चर्चा करा आणि कालांतराने ते घटक कसे बदलले ते लिहा.
- प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)
- कलम ३७५ मध्ये परिभाषित केल्यानुसार बलात्काराच्या घटकांवर चर्चा करा आणि महिलांची सुरक्षितता वाढविण्यासाठी नव्याने केलेल्या सुधारणांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
  - हुंडाबळीचे कुटुंबावर आणि समाजावर होणारे आर्थिक व सामाजिक परिणाम स्पष्ट करा.
  - महिलांसाठी सुरक्षित आणि प्रभावी कामाचे वातावरण सुनिश्चित करण्यासाठी कामगार कायद्याद्वारे अनिवार्य असलेल्या निवासी आणि इतर सुविधा स्पष्ट करा.
  - भारतीय महिलांसाठी राष्ट्रीय आयोगाचे आदेश आणि उद्देश्य काय आहेत ते स्पष्ट करा.
  - गर्भधारणा आणि प्रसूतिपूर्व निदान तंत्र यासाठी कायद्यांतर्गत गुन्हा आणि त्याच्या दंडाची माहिती द्या.
- प्रश्न ३. टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)
- समान नागरी संहितेच्या बाजूने युक्तीवाद
  - मातृत्व लाभ/प्रसूती रजा
  - राष्ट्रीय महिला आयोगाचे कार्य
  - घरगुती हिंसाचार कायदा २००५ च्या विधान हेतूची मुख्य वैशिष्ट्ये

Translation in English
Sub: Women and Law (BAS23-203/BAYH23-204)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Elaborate the fundamental rights guaranteed by the Indian constitution that are particularly relevant to women.
2. Describe in detail offences relating to women under Indian Penal Code.
3. Discuss the severity of acid attacks as a form of violence against women & the legal measures in place for prevention & redressal.
4. Discuss in detail the root causes and contributing factors to domestic violence & write down how they have changed overtime.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Discuss the elements of rape as defined under Section 375 and the importance of recent amendments in enhancing the protection of women.
2. Illustrate the economic & social implications of dowry on families & communities.
3. Explain the accommodations and facilities which are mandated by labour laws to ensure a safe & conducive work environment for women.
4. What is the mandate & purpose of the national commission for women in India?
5. State the offences and its penalties under the preconception and Prenatal Diagnostic Techniques Act (PCPNDT)

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Argument in favour of the Uniform Civil Code
  2. Maternity benefit
  3. Functions of National Commission for Woman
  4. Silent features of the legislature intent of the Domestic Violence Act, 2005
-